

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05/010.06.02/ 26

01/01/2006

Konu : Adliyelerde ve duruşmalarda
güvenlik ve düzenin sağlanması

GENELGE

No : 27

Adliyelerde ve duruşma salonlarında düzenin sağlanması konusunda gereken dikkat ve hassasiyetin gösterilmesi gerekirken, bazı adliyelerde ve duruşma salonlarında düzeni bozucu davranışların ve istenmeyen üzücü olayların olduğu, duruşmalar devam ederken kimi zaman telefon konuşması, sigara içilmesi veya benzeri nedenlerle otuurlara ara verildiği, ayrıca yargılama esnasında duruşma salonuna girilerek her türlü sesli ve görüntülü kayıt ve nakil imkânı sağlayan araçların kullanılması sebebiyle; yargılama yapan hâkimlerin dikkatlerinin dağıldığı, sanıkların savunmalarını gereği gibi ve serbestçe yapamadıkları, tanıkların da rahat bir şekilde beyanda bulunamadıkları ve davaların taraflarının kendilerini manevî baskı altında hissettikleri, bunun da yargılamanın huzur ve güven içinde yürütülmesini olumsuz yönde etkilediği Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 38'inci maddesinin dördüncü fıkrasında; "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Adil yargılanma hakkı" kenar başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; "Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu kanunen sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır."

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun;

"Ses ve görüntü alıcı aletlerin kullanılması yasağı" kenar başlıklı 183'üncü maddesinde; "(1) 180 inci maddenin beşinci fıkrası ile 196'ncı maddenin dördüncü fıkrası hükmü saklı kalmak üzere, adliye binası içerisinde ve duruşma başladıktan sonra duruşma salonunda her türlü sesli veya görüntülü kayıt veya nakil olanağı sağlayan aletler kullanılamaz. Bu hüküm, adliye binası içerisinde ve dışındaki diğer adli işlemlerin icrasında da uygulanır."

"Kapalı duruşmada bulunabilme" kenar başlıklı 187'nci maddesinde; "(1) Kapalı duruşmada mahkeme, bazı kişilerin hazır bulunmasına izin verebilir. Bu hâlde adı geçenler, duruşmanın kapalı olmasını gerektiren hususları açıklamamaları bakımından uyarılırlar ve bu husus tutanağa yazılır.

(2) Kapalı duruşmanın içeriği hiçbir iletişim aracıyla yayımlanamaz.

(3) Açık duruşmanın içeriği, millî güvenliğe veya genel ahlâka veya kişilerin saygınlık, onur ve haklarına dokunacak veya suç işlemeye kışkırtacak nitelikte ise; mahkeme, bunları önlemek amacı ile ve gerektiği ölçüde duruşmanın içeriğinin kısmen veya tamamen yayımlanmasını yasaklar ve kararını açık duruşmada açıklar."

"Hâkim veya başkanın yetkisi" kenar başlıklı 203'üncü maddesinde; "(1) Duruşmanın düzeni, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından sağlanır.

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05/010.06.02/26

(2) Mahkeme başkanı veya hâkim, duruşmanın düzenini bozan kişinin, savunma hakkının kullanılmasını engellemek koşuluyla salondan çıkarılmasını emreder.

(3) Kişi dışarı çıkarılması sırasında direnç gösterir veya karışıklıklara neden olursa yakalanır ve hâkim veya mahkeme tarafından, avukatlar hariç, verilecek bir kararla derhâl dört güne kadar disiplin hapsine konulabilir. Ancak çocuklar hakkında disiplin hapsi uygulanmaz.”

Hükümlerine yer verilmiştir.

Bu tedbirler; yargılamanın amacına uygun ve sağlıklı bir şekilde yapılarak sonuçlandırılması için konulan ve uluslararası düzeyde kabul gören temel kurallar arasında bulunmaktadır.

Bu itibarla;

1- Adliye binalarında meydana gelebilecek olayların önlenmesi amacıyla bina içinde ve dışında gerekli güvenlik önlemlerinin alınması, düzeni bozan ve suç işleyenler hakkında gereken kanunî işlemlerin yapılması,

2- Adliye binası içerisine ve yargılama sırasında duruşma salonuna (Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 180'inci maddesinin beşinci, 196'ncı maddesinin dördüncü fıkralarında belirtilen hâller dışında) her türlü sesli veya görüntülü kayıt veya nakil olanağı sağlayan aletlerin girişine izin verilmemesi,

3- Mahkeme başkanı veya hâkiminin duruşmanın düzen ve disiplinini sağlamaya yönelik kararlarının yerine getirilmesi,

Konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesini rica ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan